ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ជលផលកម្ពុជា

(ដោយសង្ខេប)

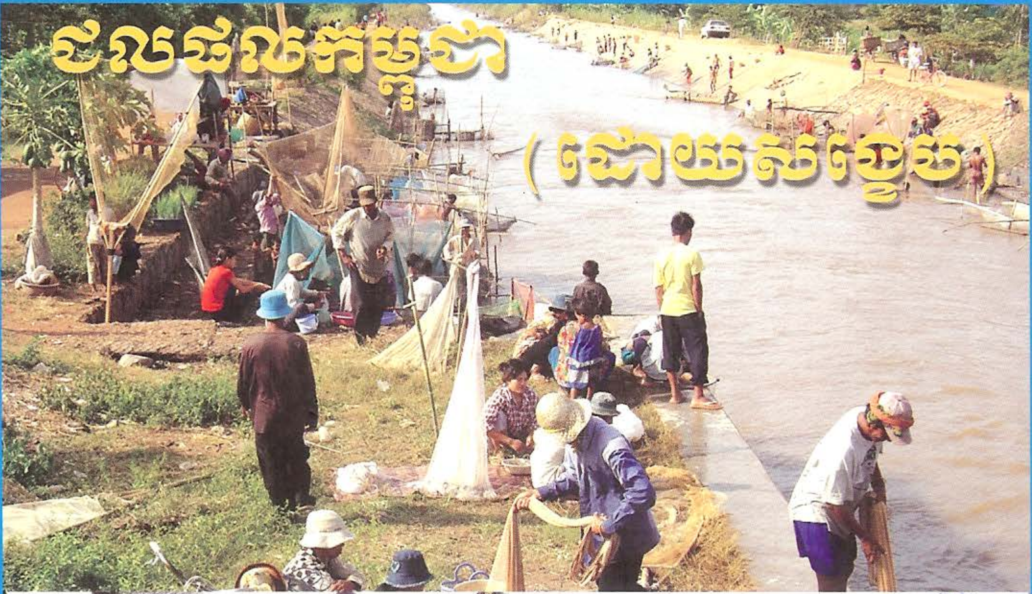

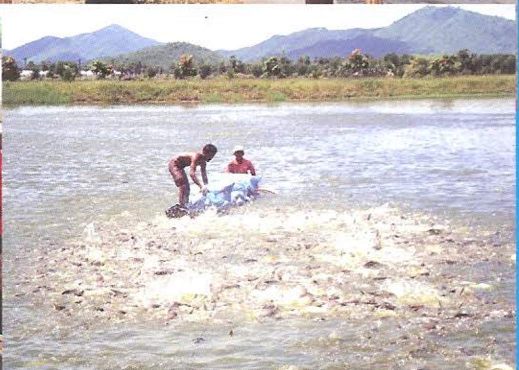

ការបោះពុម្ពសៀវភៅនេះ ធ្វើឡើងក្រោមជំនួយរបស់សហភាពអឺរ៉ុប

ជលផលកម្ពុជា

(ដោយសង្ខេប)

ខ្លឹមសារនៅក្នុងសៀវភៅនេះជាការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋបាលជលផលនិង
មិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈរបស់សហភាពអឺរ៉ុបឡើយ។

ឆ្នាំ២០១៤
រដ្ឋបាលជលផល
អាគារលេខ១៨៦ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន
រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា ប្រអប់សំបុត្រលេខ ៥៨២

អារម្ភកថា

ស្រូវនិងត្រីជាអាហារប្រចាំថ្ងៃយ៉ាងសំខាន់របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរតាំងពីសម័យបុរាណមក ហើយត្រីមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់មិនអាចកាត់ថ្លៃនិងពិព័ណ៌នាបានឡើយ។ ម៉្យាងវិញទៀត ប្រទេសកម្ពុជាសម្បូរទៅដោយធនធានធម្មជាតិគ្រប់ប្រភេទ ជាពិសេសធនធានជលផលដោយសារទីតាំងភូមិសាស្ត្រអំណោយផលគឺមានប្រព័ន្ធទន្លេមេគង្គជាង៥០០គីឡូម៉ែត្រនិងបឹងទន្លេសាបដែលជាបេះដូងនៃប្រទេស។

វិស័យជលផលបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ការងារដល់ប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណ៦លាននាក់ ទាំងអ្នកធ្វើការពេញម៉ោងនិងមិនពេញម៉ោង បង្កើនជីវភាពរស់នៅ ផ្តល់នូវសន្តិសុខស្បៀងនិងបង្កើនផលិតផលក្នុងស្រុកប្រមាណ៨-១២% ដោយផលិតផលជលផលមានតម្លៃប្រមាណ១.៥០០លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកក្នុង១ឆ្នាំ។

សព្វថ្ងៃនេះ ប្រទេសកម្ពុជាមានត្រីទឹកសាបប្រមាណ៥០០ប្រភេទនិងត្រីសមុទ្រ៥២០ប្រភេទ ហើយបរិមាណផលនេសាទសរុបប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ៧០០-៨០០ពាន់តោនដែលជាប់ចំណាត់ថ្នាក់លេខ៤លើសកលលោក បន្ទាប់ពីប្រទេសចិន ឥណ្ឌា និងបង់ក្លាដែស។ ក្នុងនោះត្រីទឹកសាបប្រមាណ៥០០-៦០០ពាន់តោន សមុទ្រ១០០-១៥០ពាន់តោន និងវារីវប្បកម្ម៩០-១០០ពាន់តោន។ ដូចនេះ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់គិតជាមធ្យមបរិភោគត្រី៦៣គីឡូក្រាមក្នុង១ឆ្នាំនិងទទួលបានប្រូតេអ៊ីនសាច់ពីត្រីចំនួន៨១,៥ %។

នាពេលបច្ចុប្បនេះ ប្រជាពលរដ្ឋមានការកើនឡើង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការនេសាទហួសកម្រិត។ល។បានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅលើធនធានមច្ឆជាតិ ទើបរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានធ្វើកំណែទម្រង់លើវិស័យជលផល ដោយលុបឡូត៍នេសាទទាំងអស់ទុកជូនប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងទុកមួយផ្នែកជាកន្លែងអភិរក្ស។

ចាប់តាំងពីកំណែទម្រង់គោលនយោបាយវិស័យជលផលពី២០០០ដល់២០១៤ គឺអស់រយៈពេល១៤ ឆ្នាំកន្លងមកហើយ រដ្ឋបាលជលផលបានខិតខំអស់ពីកម្លាំងកាយចិត្តក្នុងការអនុវត្តតាមគោលនយោបាយកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅនេះ រហូតសម្រេចបានជោគជ័យនិងទទួលបានសមិទ្ធផលយ៉ាងត្រចះត្រចង់ក្នុងនោះសមិទ្ធផលសំខាន់ៗរួមមានការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្ម ការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នេសាទ ការអភិរក្សធនធានជលផល ការកែលម្អនិងកំណត់ព្រំប្រទល់កន្លែងអភិរក្ស ការការពារព្រៃលិចទឹកនិងព្រៃកោងកាង ការអភិវឌ្ឍស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍ ការកែច្នៃផលនេសាទនិងគុណភាព ការរៀបចំផែនការ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងផ្សព្វផ្សាយ។

សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត **ណៅ ធួក**

ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទទួលបន្ទុកជា

ប្រធានរដ្ឋបាលជលផល

មាតិកា

ទស្សនវិស័យសម្រាប់រដ្ឋបាលជលផល..........-២-
បេសកកម្មវិស័យជលផល..........-២-
អាណត្តិនៃរដ្ឋបាលជលផល..........-២-
កំណែទម្រង់វិស័យជលផល(២០០០-២០១២)..........-២-
បរិមាណផលនេសាទពីឆ្នាំ(២០០០-២០១៣)..........-៣-
ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មនិងស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍..........-៤-
ការគ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍសហគមន៍នេសាទ..........-៥-
សកម្មភាពអភិរក្សជលផល..........-៧-
សកម្មភាពអនុវត្តច្បាប់..........-៩-
ការកែលម្អដែននេសាទនិងការការពារព្រៃលិចទឹក..........-១១-
សកម្មភាពការងារនិងសមិទ្ធផលផ្នែកកែច្នៃជលផល..........-១២-
ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ..........-១៣-
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ជលផលទឹកសាប..........-១៣-
មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មសមុទ្រ..........-១៤-
មជ្ឈមណ្ឌលផលិតត្រីពូជបាទី..........-១៥-
វិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្មសម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន.....-១៥-
កិច្ចសហប្រតិបត្តិជាមួយកម្មវិធីនិងគម្រោងនានា..........-១៥-
ការបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយ..........-១៧-
រចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋបាលជលផល..........-១៨-
សន្និដ្ឋាន..........-១៩-

ម.ឯ.ឯ.ក AIDOC
Code: 147-033
Date:
Donated by:

ទស្សនវិស័យសម្រាប់រដ្ឋបាលជលផល

គ្រប់គ្រង អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍធនធានជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីរួមចំណែកធានាសន្តិសុខស្បៀង លើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន ការរីកចម្រើននៃសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ។

បេសកកម្មវិស័យជលផល

- អភិរក្សធនធានជលផលនិងជីវចម្រុះប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីរួមចំណែកធានាសន្តិសុខស្បៀង លើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន ការរីកចម្រើននៃសេដ្ឋកិច្ចសង្គមនិងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ
- ធានាការគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ធនធានជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- អភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មដើម្បីរួមចំណែកធានាសន្តិសុខស្បៀងនិងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ
- ធានាគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពផលផលិតផលជលផលនិង
- អភិវឌ្ឍនិងគ្រប់គ្រងខ្សែចង្វាក់ផលិតកម្មផលនិងផលិតផលជលផល។

អាណត្តិនៃរដ្ឋបាលជលផល

- ការងាររដ្ឋបាលរួមមាន ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល ការចាត់ចែងរាល់សកម្មភាពជលផល និងអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នេសាទ
- ការងារបច្ចេកទេសរួមមាន ការសិក្សាស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្រ្ត អភិរក្ស អភិវឌ្ឍន៍ សេដ្ឋកិច្ចបច្ចេកវិទ្យាជលផល និងបច្ចេកវិទ្យាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងជលផល ព្រមទាំងការបង្កើនវារីវប្បកម្មនិង
- ការងារអនុវត្តច្បាប់រួមមាន ការងារអធិការកិច្ច ការអង្កេត ការតាមដាន និងការត្រួតពិនិត្យរាល់សកម្មភាពជលផលក្នុងតួនាទីជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។

កំណែទម្រង់វិស័យជលផល(២000-២០១២)

យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ ផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍជាតិឆ្នាំ២០១៤-២០១៨ និងក្របខណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់វិស័យជលផលឆ្នាំ២០១០-២០១៩លើកស្ទួយផលិតផលជលផលដើម្បីបម្រើឲ្យការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក និងទីផ្សារនាំចេញតាមរយៈ៖

- ការនេសាទត្រីធម្មជាតិទាំងសមុទ្រនិងទឹកសាប
- វារីវប្បកម្មសមុទ្រនិងទឹកសាប
- សម្របសម្រួលការកែច្នៃនិងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម។

តាំងពីឆ្នាំ២០០០ដល់២០១២ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានធ្វើកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅវិស័យជលផលដោយលុបឡូត៍នេសាទទាំងអស់ទុកជូនប្រជាពលរដ្ឋនេសាទលក្ខណៈគ្រួសារនិងកន្លែងអភិរក្សដែលមានដូចតារាងខាងក្រោម៖

	ចំនួនឡូត៍	ក្រឡាផ្ទៃ(ហ.ត)	ភាគរយ
កំណែទម្រង់លើកទី១(២០០០-២០១០)	៧៨	៥៤១.២០៦	៥៦,៧៤
កំណែទម្រង់លើកទី២(២០១២)	៨០	៤១២.៥៣៤	៤៣,២៦
កន្លែងអភិរក្ស	៥០	៩៧.៥០៣	១០,២៣

បច្ចុប្បន្ននេះនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រៅពីឡូត៍នេសាទ នៅមានដាយត្រី ដាយបង្កង និងដាយត្រីលេញចំនួនទាំងអស់៩២ដាយ ក្នុងនោះដាយត្រីចំនួន៧១ដាយ ដាយបង្កងចំនួន១៣ដាយ និងដាយត្រីលេញចំនួន០៨ដាយ។ នៅរាជធានីភ្នំពេញមានដាយត្រីចំនួន២២ ដាយ ខេត្តកណ្តាលមានដាយត្រីចំនួន៤៩ដាយ និងដាយត្រីលេញចំនួន០១ដាយ ហើយខេត្តព្រៃវែងមានដាយបង្កងចំនួន១៣ដាយ និងដាយត្រីលេញចំនួន០៧ដាយ។

រាជរដ្ឋាភិបាលរក្សាទុកដាយត្រីទាំងអស់នេះ សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ត្រីប្រហុក ផ្អកដល់ប្រជាពលរដ្ឋ នៅក្នុងតំបន់ឬបណ្តាខេត្តជិតឆ្ងាយ ពីព្រោះវាជាអាហារមិនអាចខ្វះបានរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ ដាយទាំងអស់នេះត្រូវបានដាក់ដេញថ្លៃជាសាធារណៈរៀងរាល់០២ឆ្នាំម្តង។

បរិមាណផលនេសាទពីឆ្នាំ(២០០០-២០១៣)

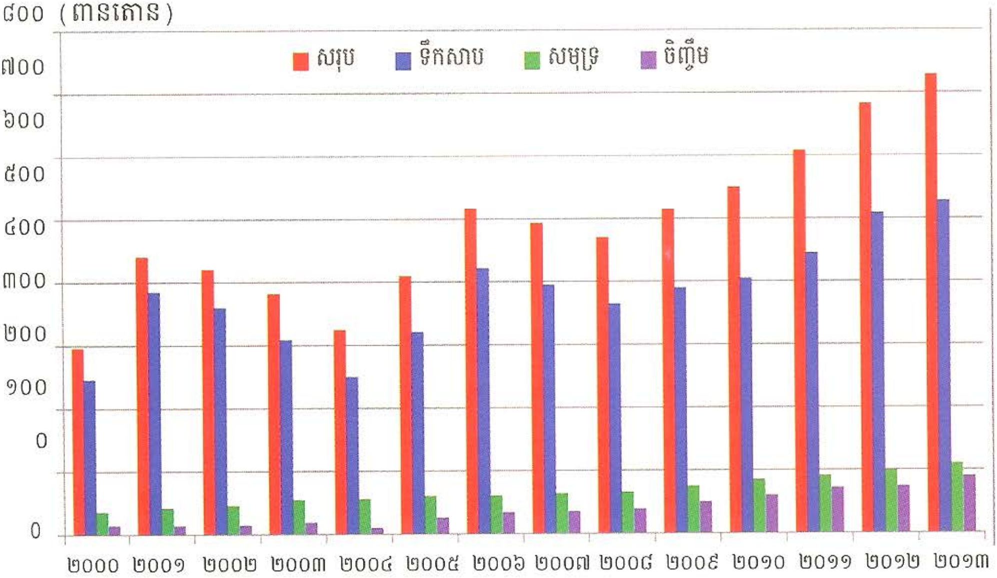

នៅក្នុងរយៈពេល១៤ឆ្នាំនេះ បរិមាណផលនេសាទសរុបមានការកើនឡើង ហើយក្នុងនោះ បរិមាណផលនេសាទទឹកសាបខ្ពស់ជាងបរិមាណផលនេសាទសមុទ្រ តែមានការប្រែប្រួលតិចតួច និងមានការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មកើនឡើង។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់ៗគិតជាមធ្យមបរិភោគត្រី៦៣ គីឡូក្រាមក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងនោះប្រភេទត្រីទឹកសាប៤៤,២ គីឡូក្រាម ប្រភេទត្រីទឹកសមុទ្រ១៧,៣ គីឡូក្រាម និងប្រភេទត្រីចិញ្ចឹម១,៣គីឡូក្រាម ហើយទទួលបានប្រូតេអ៊ីនសាច់ពីត្រីរហូតដល់៨១,៥ ភាគរយ។ ជាបរិមាណត្រីកែច្នៃជាក់ស្តែង ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់បរិភោគប្រហុក៥,២គីឡូក្រាម ផ្អកឬមាំ៤,៨គីឡូក្រាម ត្រីឆ្អើរ៨,៣ គីឡូក្រាម ត្រីងៀត៩,៣ គីឡូក្រាម និងទឹកត្រី៤,៥ លីត្រ។

ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មនិងស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍

នៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមានការយល់ដឹងនិងផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ពីការពឹងផ្អែកលើត្រីនៅក្នុងបឹងធម្មជាតិមកការចិញ្ចឹមត្រីវិញ ដូចនេះការចិញ្ចឹមត្រីមានការរីកចម្រើនផុលផុសគួរឲ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងនោះបរិមាណផលិតកូនត្រីពូជ ចំនួនកសិដ្ឋានផលិតកូនត្រីពូជ ចំនួនសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រីមានការកើនឡើងពី១ឆ្នាំទៅ១ឆ្នាំ។

ស្រះជម្រកត្រីជាប្រភេទតំបន់ការពារឬអភិរក្សត្រី ជាទូទៅត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅតាមតំបន់ទំនាបវាលស្រែដែលលិចទឹកនៅរដូវវស្សា ឆ្ងាយពីតំបន់មជ្ឈដ្ឋានទឹកធម្មជាតិដែលមានទឹកពេញមួយរដូវ។ សារៈប្រយោជន៍នៃស្រះជម្រកត្រី គឺចូលរួមចំណែកដ៏ធំធេងក្នុងការបង្កើនធនធានជលផលនិងផលនេសាទនៅតាមតំបន់ទំនាបវាលស្រែ។ បច្ចុប្បន្ន ស្រះជម្រកត្រីត្រូវបានបង្កើតបានចំនួនសរុប៨២០កន្លែងដែលផែនការបន្តទៀតនិងរៀបចំឲ្យបានយ៉ាងតិច១ស្រះក្នុង១ឃុំទូទាំងប្រទេស។

ប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណ៦៣.០០០គ្រួសារបានចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពចិញ្ចឹមត្រីដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសពីរដ្ឋបាលជលផល ក្នុងនោះមានកសិករ១៥៤នាក់ជាគ្រូបង្គោលនិងជាគ្រូផ្សព្វផ្សាយនៅតាមមូលដ្ឋាន។ ប្រភេទត្រីចិញ្ចឹមរួមមាន ត្រីស្លង់ ត្រី-តុកកែ ក្រែងឈាម ត្រីឆ្ពិន ត្រី កាហែ ត្រីប្រាធំ ត្រីក្រាញ់ ត្រីអណ្តែងកូនកាត់ ត្រីខ្យា ត្រីព្រលូង ត្រីកន្ធរ ត្រីទីឡាព្យ៉ា ត្រីកាបស ត្រីកាបសាមញ្ញ អន្ទង់ និងបង្កងទៀតផង។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ បរិមាណផលវារីវប្បកម្មមានចំនួន៩០. ០០០តោន ស្មើ១២%នៃបរិមាណផលត្រីសរុបដែលក្នុងនោះមានវារីវប្បកម្មទឹកសាប៩០% និងសមុទ្រ១០%។

ចំនួនកន្លែងភ្ញាស់ត្រីនិងស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍(ឆ្នាំ២០០០ទៅដល់ឆ្នាំ២០១៣)														
ក.	៥	៦	១៤	៣៦	៤៨	៦៣	៦៩	៨៣	១៤៥	១៩៥	២៧៣	២៨០	២៩៦	៣០៧
ខ.	២	៣	៨	១៥	២២	២៩	៣៦	៤៩	១៦៣	៣១៧	៦៥៤	៧៣៨	៧៦៤	៨២០
	ក.ចំនួនកសិដ្ឋានផលិតកូនត្រីពូជ ខ.ចំនួនសហគមន៍ស្រះជម្រកត្រី													

សមិទ្ធផលសំខាន់ៗដែលសម្រេចបានរួមមានៈ

១. បានរៀបចំបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការរៀបចំនិងគ្រប់គ្រងសហគមន៍នេសាទ។

២. រៀបចំសហគមន៍នេសាទបានចំនួន៥១៦សហគមន៍ ដែលមានសមាជិកសរុបចំនួន៣៣២.១៦៨នាក់ (ប្រមាណជាង៣៥% ជាស្ត្រី) ត្រូវជា១៤៧.៥១៨ គ្រួសារ ក្នុងនោះសហគមន៍នេសាទដែលមានទីតាំងនៅក្នុងដែននេសាទទឹកសាបមានចំនួន៤៧៧និងតំបន់ឆ្នេរមានចំនួន៣៩សហគមន៍។ សហគមន៍នេសាទចំនួន៣៧០ ត្រូវបានចុះបញ្ជីទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ចំពោះសហគមន៍នេសាទនៅសល់ផ្សេងទៀត រដ្ឋបាលជលផលកំពុងរៀបចំឯកសារពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីបញ្ជូនទៅក្រសួកងសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទសុំចុះបញ្ជីជាបន្តបន្ទាប់ទៀត។

៣. បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនិងសិក្ខាសាលាបានចំនួន៨២៨វគ្គ ដែលមានអ្នកចូលរួមចំនួន២៥.៦២២នាក់ (ប្រមាណជាង៤០%ជាស្ត្រី)។

៤. ផ្សព្វផ្សាយបានចំនួន៧៦៩ វគ្គ ដែលមានអ្នកចូលរួមចំនួន១០៩.៩៤១នាក់ (ប្រមាណជាង ៥០% ជាស្ត្រី)។

៥. រៀបចំទស្សនកិច្ចសិក្សាបានចំនួន៧៥លើក ដែលមានអ្នកចូលរួមចំនួន១.៦៧២នាក់ (ប្រមាណជាង៣៥%ជាស្ត្រី)។

៦. បោះបង្គោលព្រំប្រទល់កន្លែងនេសាទសហគមន៍បានចំនួន៥.៦៣៣ និងស្លាកសញ្ញាចំនួន ៤២៦ស្លាក។

៧. រៀបចំធនាគារក្តាមបានចំនួន៣២កន្លែងស្មើនឹង៩៥ បែ ដែលបានលែងមេក្តាមចូលចំនួន ៣៥.៧៦៣គីឡូក្រាមស្មើនឹង២៥៩.៤៩៨ក្បាល ដែលបានបញ្ចេញកូនក្តាមប្រមាណ ៣៦៦ ពាន់លានក្បាលទៅក្នុងដែននេសាទវិញ ហើយផលក្តាមបានកើនឡើងចំនួន៤ដង។

៨. អនុវត្តជម្រើសមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយសហគមន៍នេសាទរួមមាន ការធ្វើអាងភ្ញាស់ ការចិញ្ចឹមត្រី ការដាក់របាំងផ្ទស់ចាប់ត្រី ដាយត្រី ការចិញ្ចឹមជន្លេន ការដាំបន្លែ និងបណ្តុះផ្សិត ការកែច្នៃផលនេសាទដែលមានស្ត្រីចូលរួមយ៉ាងសកម្ម។ ជាមួយគ្នានេះ សហគមន៍នេសាទបានទទួលកម្មវិធីឥណទានខ្នាតតូចពីគម្រោងជួយខ្លួនឯង(ទុនសន្សំពីសមាជិក)សប្បុរសជននិងអង្គការនានាផងដែរ។ បច្ចុប្បន្ននេះ សហគមន៍នេសាទមួយចំនួនមានប្រាក់សន្សំ

ក្នុងសហគមន៍នេសាទរបស់ខ្លួនរហូតដល់ជាង១០០លានរៀល សម្រាប់ជាទុនបង្វិលជួយដល់មុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតរបស់សមាជិក។ តាមរបាយការណ៍វាយតម្លៃសហគមន៍នេសាទនៅទូទាំងប្រទេសដែលបានចេញផ្សាយនៅឆ្នាំ២០១៣ ដោយរដ្ឋបាលជលផលដែលបានសម្ភាសជាមួយសមាជិកចំនួន១០៩៥នាក់ និងពិភាក្សាជាក្រុមចំនួន១២០ក្រុម (៦០ ក្រុមជាស្ត្រី) នៃសហគមន៍ចំនួន៦០ដែលបានជ្រើសរើសបានបង្ហាញថាក្រោយកំណែទម្រង់វិស័យជលផល៖

ក. ចំនួនអ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងការងារនេសាទកើនឡើង ជួយប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រចាប់បានត្រីច្រើនជាងមុននិងរកចំណូលបានច្រើនពីនេសាទ (៨៥%នៃសមាជិកដែលបានសម្ភាស)។

ខ. តាមរយៈសហគមន៍នេសាទជួយឲ្យពួកគាត់មានទំនុកចិត្ត ជឿជាក់ ឯកភាពគ្នា និងមានកិច្ចសហការល្អប្រសើរលើគ្រប់វិស័យពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានទាំងក្នុងនិងក្រៅភូមិ ដែលមុខងារនេះដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់បំផុត គឺប្រហែលជាមានសារៈសំខាន់ជាងការចាប់ត្រីទៅទៀត (៩៥%នៃក្រុមពិភាក្សា)។

គ. សមាជិកសហគមន៍នេសាទប្រមាណជាង៦៣% មានការយល់ដឹងច្រើនពីតួនាទីភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ជាពិសេសយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការចូលរួមគ្រប់គ្រងនិងអភិរក្សធនធានជលផលឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពនិងនិរន្តរភាព។

៩. សហគមន៍នេសាទចំនួន២៨បានប្រកាសខ្លួនជាសហគមន៍នេសាទគ្មានបទល្មើសក្នុងនោះនៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំងមានចំនួន៤សហគមន៍។

កន្លែងអភិរក្សជលផលដែលមានការគ្រប់គ្រងត្រឹមត្រូវ ជាពិសេសមានការល្បាតជាប្រចាំ និងការចូលរួមគ្រប់គ្រងពីសហគមន៍នេសាទ កន្លែងនោះមានការកើនឡើងនូវផលស្តុកប្រមាណ ១៥% ជារៀងរាល់ឆ្នាំ បទល្មើសមានការថយចុះប្រមាណ៨៥% ហើយប្រជានេសាទដែលបានទទួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនិងផ្សព្វផ្សាយប្រមាណ៩០% មានការយល់ដឹងពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការអភិរក្សជលផលនិងមានការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនេះ ។

សកម្មភាពអភិរក្សបានតម្រង់ទិសទៅលើការបង្កើតនិងគ្រប់គ្រងកន្លែងអភិរក្សជលផល ដើម្បីរួមចំណែកធានាបាននូវផលស្តុកត្រីធម្មជាតិនិងសកម្មភាពនេសាទប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ សកម្មភាពសំខាន់ៗរួមមានការបោះបង្គោលកំណត់ព្រំប្រទល់ ការរៀបចំកន្លែងយាមល្បាត ការបង្កើតក្រុមល្បាត ការពង្រឹងសមត្ថភាព ការបង្កើនការយល់ដឹងជាសាធារណៈ និងការតាមដានវាយតម្លៃ។

សហការជាមួយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលនិងអង្គការដៃគូផ្សេងៗ បានបោះបង្គោលព្រំការពារកន្លែងអភិរក្សជលផលថ្មីចំនួន៣២បង្គោលនិងផែល្បាតចំនួន៤ផែ (សរុបមកដល់បច្ចុប្បន្នចំនួន៦២បង្គោលនិងផែយាមល្បាតចំនួន៣៤កន្លែង) ទម្លាក់ប្រអប់ថ្មជាង៥០០ប្រអប់ ដាក់កម្លាំងចម្រុះយាមជាប្រចាំនៅកន្លែងអភិរក្ស អភិរក្សថ្កាថ្ម ស្មៅសមុទ្រចំនួន៣.៨៣១ហិកតានៅតាមតំបន់ឆ្នេរ ដាំព្រៃលិចទឹកនិងព្រៃកោងកាងបានចំនួនជាង២.២០០ហិកតា និងការពារប្រភេទធនធានជលផលដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ជាច្រើនប្រភេទដូចជាកន្ធាយក្បាលកង្កែប ផ្សោតទឹកសាប ល្មិចក្រាស់ អណ្តើកសរសៃ សេះសមុទ្រ ក្រពើត្រី ត្រីនាគ ត្រីគល់រាំង និងត្រីរាជ។ល។ ដែលធ្វើឲ្យចំនួនរបស់វាកើនក្នុងចន្លោះពី១០ ទៅ៣០%។

ទីតាំងកន្លែងអភិរក្ស	ចំនួន	ទំហំ (ហ.ត)
បឹងទន្លេសាប (ថ្មី)	២៣	៩៣.២៤៦,០០
បឹងទន្លេសាប(ចាស់)	៨	២២.៥០០,០០
មេគង្គក្រោម	២៧	៤.២៥៧,០០
មេគង្គលើ	៤៦	៤.៣៥៥,៥០
តំបន់ឆ្នេរ	៤៤	៩១.៥២៣,៨៧
សរុប	១៤៨	២១៥ ៨៨២,៣៧

ក្រៅពីកន្លែងអភិរក្សទាំងនេះ នៅតាមសហគមន៍នេសាទមានរៀបចំអភិរក្សរបស់សហគមន៍នេសាទចំនួន៣៨២កន្លែង ស្មើ៦០៤៧៣ហិកតា ទៀតផងដែរ។ ក្រោយពីកំណែទម្រង់វិស័យជលផល រាជរដ្ឋាភិបាលបានចេញអនុក្រឹត្យស្តីពី **ការបង្កើតទិវាមច្ឆជាតិ** ដែលបានចុះហត្ថលេខាកាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ក្នុងគោលបំណងបំផុសប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមចំណែកការពារ អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវិស័យជលផល ក្នុងទិសដៅធានា និរន្តរភាពនៃធនធានជលផលដើម្បីផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងបរិស្ថាន។ ទិវាមច្ឆជាតិ លើកដំបូងត្រូវបានប្រារព្ធសាកល្បងនៅឆ្នាំ២០០២។ ពិធីនេះត្រូវបានបន្តប្រារព្ធធ្វើឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំនិងបានប្រារព្ធចំនួន១២លើកមកហើយ។ រាល់លើកនៃពិធីទិវាមច្ឆជាតិ យើងតែងតែទទួលបាននូវអនុសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លារបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** ដែលជាត្រីវិស័យ ដើម្បីអភិវឌ្ឍវិស័យជលផលប្រកបដោយជោគជ័យ។ ម៉្យាងវិញទៀត ទិវាមច្ឆជាតិមិនត្រឹមតែប្រារព្ធ ធ្វើឡើងនៅថ្នាក់ជាតិប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងប្រារព្ធធ្វើនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិទៀតផង។ កន្លងទៅរដ្ឋបាលជលផល នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានសហការជាមួយស្ថាប័ននានា អង្គការ និងដៃគូអភិវឌ្ឍបានលែងកូនត្រីក្នុងស្រុកដូចជាកូនត្រីឆ្ពិន ត្រីព្រលូង ត្រីអណ្តែង ត្រីកាហែ ត្រីកន្ធរ ត្រីប្រា ត្រីគល់រាំង កូនបង្កង និងវារីសត្វផ្សេងៗ ទៀតដូចជា កង្កែប អណ្តើក កន្ធាយទៅ ក្នុងទន្លេ បឹងនានា ដើម្បីបង្កើនផលស្តុកនៅក្នុងធម្មជាតិឲ្យកាន់តែសម្បូរច្រើនឡើងថែមទៀត។ ក្រាហ្វិកខាងក្រោមបង្ហាញពីស្ថិតិកូនត្រី កូនបង្កង និងវារីសត្វដែលបានលែងនៅក្នុងទិវាមច្ឆជាតិ ថ្នាក់ជាតិនិងក្រោមជាតិទៅក្នុងធម្មជាតិ(ឯកតាពាន់ក្បាល)។

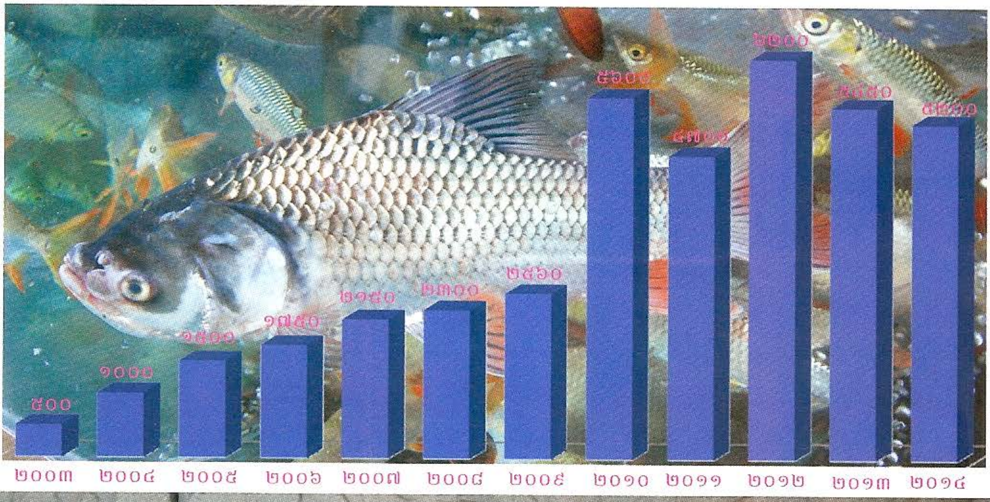

- មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មកទល់នឹងបច្ចុប្បន្ននេះ មន្ត្រីជលផលដែលធ្វើសច្ចាប្រណិធានដើម្បីទទួលនីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចំនួន៣លើក(ឆ្នាំ២០០៨ ២០១០ និងឆ្នាំ២០១៣)មានចំនួនសរុប៥៣២នាក់។

- ការកសាងបទដ្ឋានគតិយុត្ត

ក្រោយពីច្បាប់ស្តីពីជលផលត្រូវបានអនុម័តដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នាឆ្នាំ២០០៦ ក្នុងនេះបានចង្អុលបង្ហាញពីការត្រូវរៀបចំនូវឯកសារក្រោមច្បាប់នានាដូចជាអនុក្រឹត្យ ប្រកាស សេចក្តីសម្រេច... ដើម្បីជួយបំពេញបន្ថែមដល់ការអនុវត្តឱ្យកាន់តែមានភាពរលូន។ បទដ្ឋានគតិយុត្តរួមមាន៖

- អនុក្រឹត្យចំនួន១៤ច្បាប់
- ប្រកាសចំនួន២១ច្បាប់
- ប្រកាសរួមចំនួន០៧ច្បាប់
- បទបញ្ជាបច្ចេកទេសចំនួន០១ច្បាប់
- សេចក្តីជូនដំណឹង សេចក្តីណែនាំ និងសារាចរណែនាំចំនួន០៧ ច្បាប់

ជាមួយគ្នានេះដែរ បាននឹងកំពុងរៀបចំសេចក្តីព្រាងមួយចំនួនទៀតរួមមានច្បាប់ចំនួន០១ អនុក្រឹត្យចំនួន១៤ ប្រកាសចំនួន១៦ និងប្រកាសអន្តរក្រសួងចំនួន០៤។

- ការងារទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបបទល្មើសជលផល

តាមបទបញ្ជាដ៏មោះមុតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនិងអនុសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ថ្នាក់ដឹកនាំកំពូលក្រោមកិច្ចសហការដ៏ល្អប្រសើរនិងទាន់ពេលវេលាពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធធ្វើឲ្យយើងអាចការពារធនធានជលផលបានល្អប្រសើរដូចមានលទ្ធផលខាងក្រោម៖

លទ្ធផលបង្ក្រាបបទល្មើសជលផលពីឆ្នាំ២០០៣ ដល់ឆ្នាំ២០១៣

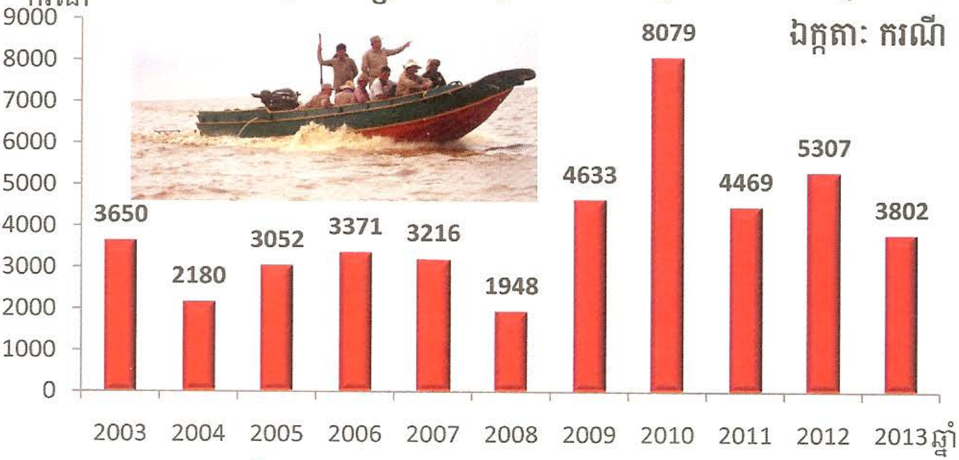

- **ការផ្សព្វផ្សាយបទដ្ឋានគតិយុត្ត**

ការផ្តល់ចំណេះដឹងនិងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងបទដ្ឋានគតិយុត្តដល់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធក៏ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋានពិតជាជួយឱ្យមានការកាត់បន្ថយបទល្មើសនេសាទនិងមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការការពារធនធានជលផលដែលនេះជាភារកិច្ចដ៏ចាំបាច់សម្រាប់រដ្ឋបាលជលផលអនុវត្តនិងទទួលបានលទ្ធផលដូចតារាងខាងក្រោម៖

ឆ្នាំ	ចំនួនវគ្គផ្សព្វផ្សាយ/បណ្តុះបណ្តាល	ចំនួនអ្នកចូលរួម (នាក់)
២០០៦	២	១៧០
២០០៧	៩	៦១៨
២០០៨	៥២	៤.០៨៤
២០០៩	៤៣	២.៤១៨
២០១០	១៤៣	៨.៧៧៩
២០១១	១២២	១២.៥៤៣
២០១២	៧៣១	៤០.០៦២
២០១៣	២៩៨	២៥.២៥៩

ការកែលម្អដែននេសាទនិងការការពារព្រៃលិចទឹក

- ការកែលម្អដែននេសាទក្នុងអតីតឡូត៍នេសាទ:

បោះបង្គោលព្រំប្រទល់អតីតឡូត៍នេសាទចំនួន៨៩៣បង្គោល បង្គោលកញ្ចមអតីតឡូត៍នេសាទចំនួន៤៨បង្គោល ស្ពារព្រែកគោករីងរាក់ចំនួន១០៦.៦៥០ម៉ែត្រ បោះផ្ទាំងរូបភាពបញ្ឈប់ការឈូសឆាយនិងកាប់ព្រៃលិចទឹកចំនួន៩៧ផ្ទាំង និងដាក់លូស៊ីម៉ង់ត៍បានចំនួន២.០១៨លូ។

- ការការពារព្រៃលិចទឹក:

ព្រៃលិចទឹកនៅក្នុងដែននេសាទទឹកសាបមាននៅក្នុងខេត្តចំនួន១២រួមមានខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ពោធិ៍សាត់ បាត់ដំបង បន្ទាយមានជ័យ សៀមរាប កំពង់ធំ កំពង់ចាម កណ្តាល តាកែវ ព្រៃវែង ក្រចេះ និងខេត្តស្ទឹងត្រែងមានទំហំសរុបប្រមាណជិត១លានហិកតា និងនៅតំបន់ឆ្នេរ (ព្រៃកោងកាង) ក្នុងខេត្តកែប កំពត ព្រះសីហនុ និងខេត្តកោះកុងមានទំហំប្រមាណ ៦៧.០០០ហិកតា ក្នុងនោះដែននេសាទទឹកសាបនៅខេត្តជុំវិញបឹងទន្លេសាបបានកំណត់ព្រំប្រទល់និងរៀបចំផែនទីដើម្បីការពារចំនួន៦៤៧.៤០៦ហិកតា(អនុក្រឹត្យលេខ១៩៧ អនក្រ. បក.ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១១) និងព្រៃកោងកាងនៅខេត្តកែប និងកំពតបានកំណត់ព្រំប្រទល់និងរៀបចំផែនទីដើម្បីការពារចំនួន២.៩៧១ហិកតា និងបោះបង្គោលព្រំប្រទល់ការពារព្រៃលិចទឹកចំនួន៦.៨០៦បង្គោល ។

- ការងារផ្សព្វផ្សាយ:

ចុះផ្សព្វផ្សាយអំពីប្រកាសស្តីពីការកំណត់ប្រភេទឧបករណ៍នេសាទដែលអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើនេសាទជាលក្ខណៈគ្រួសារ អនុក្រឹត្យស្តីពីការរំសាយឡូត៍នេសាទ អនុសាសន៍ទាំង៧ចំណុចរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** និងសារៈសំខាន់ព្រៃលិចទឹកចំនួន២៩៨ វគ្គ ដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន១៧.៤៤០នាក់(ប្រមាណជាង៥០% ជាស្ត្រី)។

សកម្មភាពការងារនិងសមិទ្ធផលផ្នែកកែច្នៃជលផល

រដ្ឋបាលជលផលដែលមាននាយកដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យាកែច្នៃនិងគុណភាព ជាសេនាធិការបាននិងកំពុងខិតខំធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ តាមដាន និងត្រួតពិនិត្យសុវត្ថិភាពគុណភាពលើផល ផលិតផលជលផល ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាកម្មឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ដើម្បីការពារសុខភាពសាធារណៈនិងជំរុញការនាំចេញផល ផលិតផលជលផលរបស់កម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិ។ រដ្ឋបាលជលផលបានសម្រេចលទ្ធផលការងារគួរឲ្យមោទនៈដូចខាងក្រោម៖

- ការសិក្សាស្រាវជ្រាវវាយតម្លៃហានីភ័យដែលកើតចេញពីការលើកដាក់ការកែច្នៃ ដឹកជញ្ជូននិងការថែរក្សាផលផលិត ផលជលផលព្រមទាំងសិក្សាទីផ្សារជលផលសម្រាប់ជំរុញការនាំចេញ។
- បានសហការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងតាមដានលើការចម្លងជីវពុល(Biotoxins) ក្នុងសិប្បីសត្វដែលស្ថិតនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃការតាមដានលើការចម្លងជីវពុលនៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន។
- សេចក្តីព្រាងស្តង់ដារផលិតផលចំនួន៣គឺស្តង់ដារប្រហុក ស្តង់ដារត្រីងៀតរ៉ស់-ឆ្តោ និងស្តង់-ដារបង្គាបង្កករហ៊ស។
- ប្រកាសស្តីពីការដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់គំរូ ទម្រង់ និងបែបបទនៃវិញ្ញាបនបត្រសុខភាពសម្រាប់បញ្ជាក់សុវត្ថិភាពគុណភាព។
- សេចក្តីព្រាងគោលការណ៍បច្ចេកទេសស្តីពីការអនុវត្តអនាម័យល្អ(GHP)គោលការណ៍បច្ចេកទេសស្តីពីអនុវត្តការផលិតល្អ(GMP)គោលការណ៍បច្ចេកទេសស្តីពីការវិភាគគ្រោះថ្នាក់និងចំណុចត្រួតពិនិត្យសំខាន់ៗ(HACCP)។
- នីតិវិធីសម្រាប់បញ្ជាក់គុណភាពផលិតផលជលផល(តែមគុណភាព)។
- សេចក្តីព្រាងស្តីពីប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពអាហារសម្រាប់ផល ផលិតផលជលផល
- បាននិងកំពុងកសាងមន្ទីរពិសោធន៍សម្រាប់វិភាគមីក្រូជីវសាស្ត្រដើម្បីបម្រើដល់ការងារតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃសុវត្ថិភាព គុណភាពលើផល ផលិតផលជលផល។
- ការបង្កើតសមាគមនិងបណ្តុះបណ្តាលផ្សព្វផ្សាយដែលក្នុងនោះបានសម្រេចសកម្មភាពការងារសំខាន់ៗមួយចំនួនដូចជា៖ ការរៀបចំសមាគមអ្នកកែច្នៃផលិតផលជលផលចំនួន ១៦សមាគមនិងបានកសាងសមត្ថភាពតាមរយៈវគ្គបណ្តាលសម្រាប់គ្រូបង្គោលដែលមានមន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាលនិងខណ្ឌជលផលចូលរួម បានរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីការអនាម័យបច្ចេកទេសកែច្នៃនិងថែរក្សាផល ផលិតផលជលផលដល់សមាគមកែច្នៃនិងអ្នកនេសាទ

ព្រមទាំងបានផ្សព្វផ្សាយសៀវភៅណែនាំស្តីពីការអនុវត្តអនាម័យល្អសម្រាប់ទូកនេសាទនិងផែត្រីដល់សមាគមកែច្នៃជលផល។

- ការផ្តល់សេវាកម្មសាធារណៈ ការសម្របសម្រួល និងជំរុញការនាំចេញផល ផលិតផលជលផលរបស់កម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិមួយ ចំនួនដូចជា ប្រទេសចិន កូរ៉េ ជប៉ុន វៀតណាម និងថៃ តាមរយៈការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពនៃការផ្តល់សេវាកម្មបញ្ជាក់គុណភាព និងការផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីទីផ្សារសម្រាប់វិស័យឯកជន។
- ការងារត្រួតពិនិត្យសុវត្ថិភាព គុណភាពលើផល ផលិតផលជលផល បានចុះទៅត្រួតពិនិត្យនៅខេត្តមួយចំនួនរួមមានកណ្តាល តាកែវ កែប កំពត ព្រះសីហនុនិងកោះកុង ព្រមទាំងបានអប់រំនិងណែនាំដល់ពាណិជ្ជករមួយចំនួនឲ្យអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីជលផល និងលិខិតលេខ ៣១៨៤ កសក របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ស្តីពីសំណើចាត់វិធានការត្រួតពិនិត្យលើការបង្ក្រាបបទល្មើសនៃការដឹកជញ្ជូន និងការចិញ្ចឹមត្រីឆ្តោ និងត្រីរ៉ស់ និងការត្រួតពិនិត្យផល ផលិតផលជលផលនាំចូលឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

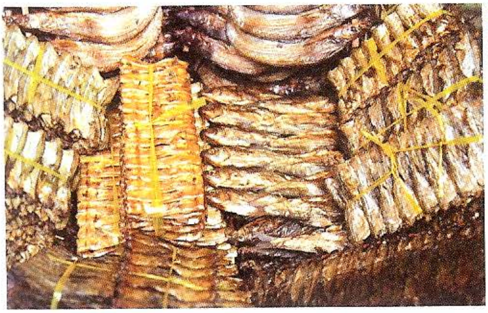

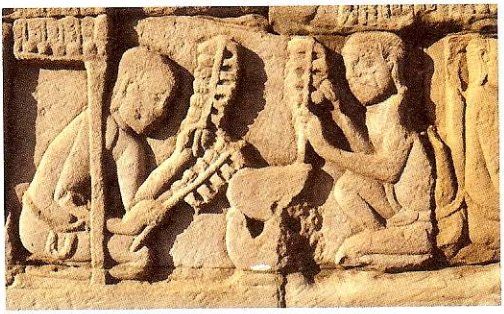

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ជលផលទឹកសាប

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនេះជាជំនួយឥតសំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដាណឺម៉ាកត្រូវបានដាក់សម្ពោធដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការណ៍នៅថ្ងៃទី១៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាតេជោ **ហ៊ុន សែន**។ វិទ្យាស្ថានបានសម្រេចសមិទ្ធផលជាច្រើនដូចជា៖

- ការប្រមូលគំរូត្រីដើម្បីសិក្សាស្រាវជ្រាវកំណត់អត្តសញ្ញាណ
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីផលស្តុកត្រីនិងតម្លៃផលនេសាទចាប់បាននៅក្នុងតំបន់បឹងទន្លេសាប
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីបរិមាណលំហូរកូនត្រីម្សៅដែលអណ្តែតពីទន្លេមេគង្គចូលទន្លេសាប
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីផលចាប់របស់ដាយត្រីតាមដងទន្លេសាប
- សិក្សាតាមដានផលនេសាទប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកនេសាទលក្ខណៈគ្រួសារទូទាំងប្រទេស
- សិក្សាស្រាវជ្រាវនិងអភិរក្សប្រភេទវារីសត្វនៅអាងទន្លេមេគង្គ
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីអេកូឡូស៊ី តម្លៃ និងការផ្លាស់ទីរបស់ត្រី
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីឧបករណ៍នេសាទលបឡុក
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីផលប៉ះពាល់គម្រោងវារីអគ្គីសនីតាមដងទន្លេមេគង្គ ដើម្បីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភនៅកម្ពុជា
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពីបុរេសមិទ្ធលទ្ធភាពសាងសង់ជណ្តើរត្រីនៅទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២។

មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មសមុទ្រ

មជ្ឈមណ្ឌលនេះជាជំនួយឥតសំណងនៃរាជរដ្ឋាភិបាលជប៉ុនដែលត្រូវបានសម្ពោធដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការណ៍នាថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣។ នៅក្នុងរយៈជាង១ឆ្នាំមជ្ឈមណ្ឌលសម្រេចបានសមិទ្ធផល៖

- សិក្សាសាកល្បងចិញ្ចឹមនិងថែរក្សាចំណីរស់
- សិក្សាសាកល្បងភ្ញាស់ចំណីរស់ (Artermia)
- សិក្សាស្រាវជ្រាវផ្សំចំណីនិងថែបំប៉នមេពូជ
- សិក្សាសាកល្បងភ្ញាស់កូនត្រីឆ្តង់
- សិក្សាសាកល្បងភ្ញាស់-បង្កាត់បង្កង។

មជ្ឈមណ្ឌលផលិតត្រីពូជបាទី

- សិក្សាស្រាវជ្រាវផលិតកូនត្រីនិងកូនបង្កងពូជ
- សិក្សាស្រាវជ្រាវគុណភាពត្រីមេពូជ
- សិក្សាស្រាវជ្រាវការភ្ញាស់-បង្កាត់ត្រីប្រា
- សិក្សាស្រាវជ្រាវពូជការប្រើប្រាស់និងផលិតចំណីត្រីនិងបង្កង
- ផ្សព្វផ្សាយនិងផ្តល់ចំណេះដឹងបច្ចេកទេសភ្ញាស់-បង្កាត់ត្រីនិងបង្កងដល់កសិករចិញ្ចឹម
- ចងក្រងផលិតឯកសារបច្ចេកទេស។

វិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្មសម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន

វិទ្យាស្ថានជាតិនេះត្រូវបានសម្ពោធដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការណ៍នាថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤ ដើម្បីបំពេញតម្រូវការនិងចូលរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតាមរយៈការជំរុញផលិតកម្មកូនត្រីពូជនិងសិក្សាស្រាវជ្រាវបង្កាត់-ភ្ញាស់ពូជ ត្រីនិងចិញ្ចឹមត្រីយកសាច់ ដើម្បីឲ្យផលិតផលចិញ្ចឹមមានគុណភាពខ្ពស់។ ក្រៅពីត្រីវិទ្យាស្ថានមានផ្នែកផលិតកូនបង្កងពូជ ថៃបំប៉ននិងចិញ្ចឹមបង្កងយកសាច់ នៅក្នុងស្រះនិងស៊ីង ជាមួយគ្នា នេះដែរ វិទ្យាស្ថានមានម៉ាស៊ីនផលិតចំណីត្រីនិងបង្កងថែមទៀត។

កិច្ចសហប្រតិបត្តិជាមួយកម្មវិធីនិងគម្រោងនានា

បច្ចុប្បន្ននេះ យើងបាននឹងកំពុងសហការជាមួយកម្មវិធីនិងគម្រោងនានា ដែលអនុវត្តក្នុងរយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែងដោយជួយអភិវឌ្ឍអនុវិស័យសំខាន់ៗដូចជា វារីវប្បកម្ម សហគមន៍នេសាទ ការការពារធនធានជលផលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ ការកែច្នៃនិងគុណភាព។ល។ដែលកម្មវិធី គម្រោង សកវិទ្យាល័យនិងវិទ្យាស្ថានដូចខាងក្រោម៖

- ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃប្រទេសជប៉ុន (JICA)
- គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC)
- អង្គការស្បៀងអាហារនិងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ (FAO)

- សហភាពអឺរ៉ុប (EU)
- អង្គការមជ្ឈមណ្ឌលត្រីពិភពលោក (WorldFish Centre)
- អង្គការសង្គមអភិរក្សសត្វព្រៃ (WCS)
- អង្គការអភិរក្សអន្តរជាតិ (CI)
- អង្គការមូលនិធិសត្វព្រៃពិភពលោក (WWF)
- អង្គការសត្វព្រៃនិងរុក្ខជាតិអន្តរជាតិ (FFI)
- អង្គការទស្សនៈពិភពលោក (World Vision)
- អង្គការអុកស្វាមអូស្ត្រាលី (Oxfam Australia)
- អង្គការធនាគារពិភពលោក (WB)
- អង្គការរៀបចំអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មនៃសហប្រជាជាតិ (UNIDO)
- អង្គការ (INFOFISH)
- ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ (USAID)
- កម្មវិធីរេដ៍បូក(REDD+)
- មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍វិស័យជលផលនៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ (SEAFDEC)គម្រោង SEAFDEC-Sweden
- អង្គការបណ្តាញមជ្ឈមណ្ឌលវារីវប្បកម្មក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិច(NACA)
- សកលវិទ្យាល័យកូភេនហាហ្គិននៃប្រទេសដាណឺម៉ាក
- សកលវិទ្យាល័យម៉ាហ៊ីដុលនៃប្រទេសថៃ
- វិទ្យាស្ថានអាហារូបត្ថម្ភនៃប្រទេសវៀតណាម
- វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍នៃប្រទេសបារាំង
- អង្គការ DANIDA
- អង្គការ WFP
- អង្គការ RACHA
- អង្គការ HKI

ការបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយ

កិច្ចការដ៏សំខាន់មួយទៀតដែលជួយឱ្យរដ្ឋបាលជលផលសម្រេចបានជោគជ័យលើបេសកកម្មរបស់ខ្លួននោះ គឺការរៀបចំចងក្រងបោះពុម្ព ឯកសារនានា ដែលខ្លួនបានអនុវត្តនិងសិក្សាស្រាវ-ជ្រាវកន្លងមកក្នុងគោលបំណងដើម្បីផ្សព្វផ្សាយនូវព័ត៌មាននិងផ្តល់នូវចំណេះដឹងដល់អ្នកពាក់-ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលជាតម្រូវការមានដូចជាបទដ្ឋានគតិយុត្ត(ច្បាប់ស្តីពីជលផល អនុក្រឹត្យស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសហគមន៍នេសាទ...)ឯកសារគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ(ក្របខណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ...) ឯកសារវិទ្យាសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធការនេសាទ (ឧបករណ៍នេសាទ ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទត្រី...)ឯកសារបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធវារីវប្បកម្ម(បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រី ចិញ្ចឹមបង្កង...) ឯកសារបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធ ការកែច្នៃនិងគុណភាព(ការណែនាំស្តីពីការអនុវត្តអនាម័យល្អ...) ឯកសារបណ្តុះ បណ្តាលនិងផ្សព្វផ្សាយ (កូនសៀវភៅ ខិត្តបណ្ណ ផ្ទាំងរូបភាពត្រីទឹកសាប ត្រីសមុទ្រប្រភេទកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់...) ទស្សនាវដ្តីជលផល ទិនានុលេខន៍ប្រចាំឆ្នាំ និងផ្ទាំងប៉ាណូបង្ហាញនានា(ការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល)ដែលមានចំនួនសរុបរាប់ម៉ឺនច្បាប់។

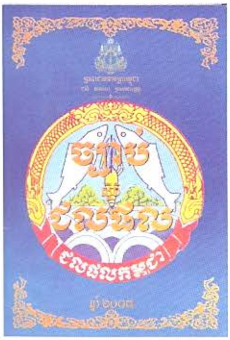

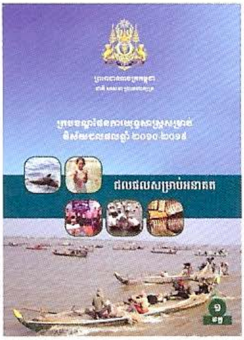

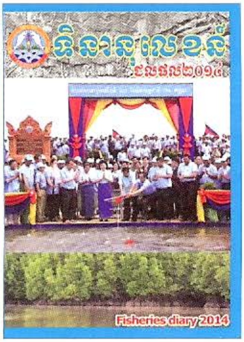

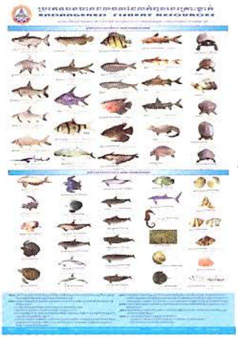

សន្និដ្ឋាន

ក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាតេជោ **ហ៊ុន សែន** ដែលតែងតែផ្តល់នូវអនុសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លាសម្រាប់ជាប្រទីបបំភ្លឺផ្លូវធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យជលផល រយៈពេលកន្លងមកនេះមានការប្រែប្រួលរីកចម្រើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ដែលជាលទ្ធផលសំខាន់ រួមមាន៖

- ការសាងសង់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍជលផលទឹកសាប
- ការសាងសង់វិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មសម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន**
- ការសាងសង់មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មសមុទ្រ
- ការសាងសង់មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនេសាទបឹងទន្លេសាប
- ការសាងសង់និងអភិវឌ្ឍមជ្ឈមណ្ឌលផលិតត្រីពូជបាទី
- ការរៀបចំបង្កើតវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍជលផលសមុទ្រ
- ការជំរុញការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មដែលឈានដល់ការភ្ញាស់កូនត្រីប្រា កូនត្រីឆ្តង់ និង កូនបង្កងបានទទួលជោគជ័យជាប្រវត្តិសាស្ត្រ
- ការជំរុញសកម្មភាពបង្ក្រាបបទល្មើសជលផលដោយអនុវត្តតាមស្មារតីបទបញ្ជាលេខ០១បប របស់រាជរដ្ឋាភិបាលតាមអនុសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លារបស់សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន**
- ការចាត់វិធានការអភិរក្សធនធានជលផលរួមមានទាំងផ្កាថ្ម ស្មៅសមុទ្រ ព្រៃលិចទឹកនិងព្រៃកោង កាងជាដើម ដើម្បីឈានទៅបង្កើតឧទ្យានអភិរក្សជលផលសមុទ្រ
- ការរៀបចំក្របខណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យជលផល១០ឆ្នាំ(២០១០-២០១៩)
- ការបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅបច្ចេកទេស ប៉ាណូ ប៉ូស្ទ័របានជាច្រើនម៉ឺនច្បាប់...។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
រដ្ឋបាលជលផល

រចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋបាលជលផល (រជផ.)

នា.កិច្ចការរដ្ឋបាល និងនីតិកម្ម
- ការិ.រដ្ឋបាលនិងផ្គត់ផ្គង់
- ការិ.បុគ្គលិកនិងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស
- ការិ.នីតិកម្ម
- ការិ.វិវាទកម្ម

នា.ផែនការ ហិរញ្ញវត្ថុ និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
- ការិ.រដ្ឋបាលនិងផែនការ
- ការិ.សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនិងស្ថិតិ
- ការិ.គណនេយ្យនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- ការិ.តាមដាននិងវាយតម្លៃ

នា.អភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម
- ការិ.រដ្ឋបាលនិងផ្សព្វផ្សាយ
- ការិ.វារីវប្បកម្មទឹកសាប
- ការិ.វារីវប្បកម្មសមុទ្រ
- ការិ.ស្រះជម្រកត្រីសហគមន៍

នា.កិច្ចការជលផល
- ការិ.រដ្ឋបាល
- ការិ.នេសាទទឹកសាប
- ការិ.នេសាទសមុទ្រ
- ការិ.ដែននេសាទ ផែនទី និងព័ត៌មានភូមិសាស្ត្រ

នា.អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នេសាទ
- ការិ.រដ្ឋបាលនិងតាមដានការអនុវត្តន៍
- ការិ.សហគមន៍នេសាទ
- ការិ.អភិវឌ្ឍន៍ជីវភាពសហគមន៍នេសាទ
- ការិ.បណ្តុះបណ្តាលនិងផ្សព្វផ្សាយ

នា.បច្ចេកវិទ្យាកែច្នៃ និងគុណភាព
- ការិ.រដ្ឋបាល បណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយ
- ការិ.ត្រួតពិនិត្យគុណភាព និងសុវត្ថិភាព
- ការិ.ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ និងបច្ចេកវិទ្យា
- ការិ.សន្តិសុខស្បៀងនិងអាហារូបត្ថម្ភ

នា.អភិរក្សជលផល
- ការិ.រដ្ឋបាល បណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយ
- ការិ.អភិរក្សជលផល
- ការិ.វារិជាតកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់
- ការិ.អភិរក្សនិងអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មក្រពើ
- ការិ.អភិរក្សនិងអភិវឌ្ឍន៍សត្វផ្សោត

វិ.ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ជលផលទឹកសាប
- ការិ.រដ្ឋបាល
- ការិ.ជីវសាស្ត្រ
- ការិ.ស្រាវជ្រាវបច្ចេកវិទ្យាជលផល
- ការិ.សេដ្ឋកិច្ចសង្គម
- មន្ទីរពិសោធន៍

វិ.ស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ជលផលសមុទ្រ
- ការិ.រដ្ឋបាល
- ការិ.ជីវសាស្ត្រ
- ការិ.ស្រាវជ្រាវបច្ចេកវិទ្យាជលផល
- ការិ.សេដ្ឋកិច្ចសង្គម
- មន្ទីរពិសោធន៍

វិ.ជាតិស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម សម្តេច ហ៊ុន សែន
- ការិ.រដ្ឋបាលនិងផែនការគណនេយ្យ
- ការិ.ស្រាវជ្រាវនិងពិសោធន៍
- ការិ.ផលិតកម្មនិងវារីវប្បកម្ម
- ការិ.បណ្តុះបណ្តាលផ្សព្វផ្សាយ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលចតុមុខ
- ខណ្ឌរជផ.ភ្នំពេញ
- ខណ្ឌរជផ.កណ្តាល
- ខណ្ឌរជផ.ព្រៃវែង
- ខណ្ឌរជផ.ស្វាយរៀង
- ខណ្ឌរជផ.តាកែវ

អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលមេគង្គ
- ខណ្ឌរជផ.កំពង់ចាម
- ខណ្ឌរជផ.ក្រចេះ
- ខណ្ឌរជផ.ស្ទឹងត្រែង
- ខណ្ឌរជផ.រតនគីរី
- ខណ្ឌរជផ.មណ្ឌលគីរី
- ខណ្ឌរជផ.ត្បូងឃ្មុំ

អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប
- ខណ្ឌរជផ.បាត់ដំបង
- ខណ្ឌរជផ.កំពង់ឆ្នាំង
- ខណ្ឌរជផ.ពោធិ៍សាត់
- ខណ្ឌរជផ.កំពង់ស្ពឺ
- ខណ្ឌរជផ.ប៉ៃលិន

អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងជើងបឹងទន្លេសាប
- ខណ្ឌរជផ.សៀមរាប
- ខណ្ឌរជផ.កំពង់ធំ
- ខណ្ឌរជផ.ព្រះវិហារ
- ខណ្ឌរជផ.បន្ទាយមានជ័យ
- ខណ្ឌរជផ.ឧត្តរមានជ័យ

អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ
- ខណ្ឌរជផ.កែប
- ខណ្ឌរជផ.កំពត
- ខណ្ឌរជផ.កំពង់សោម
- ខណ្ឌរជផ.កោះកុង

រដ្ឋបាលជលផលបែងចែកជា៖៥ អធិការដ្ឋាន :០៥ ខណ្ឌ :២៥ ផ្នែក :៤៨ និង សង្កាត់ : ១៥៨

KINGDOM OF CAMBODIA

Nation Religion King

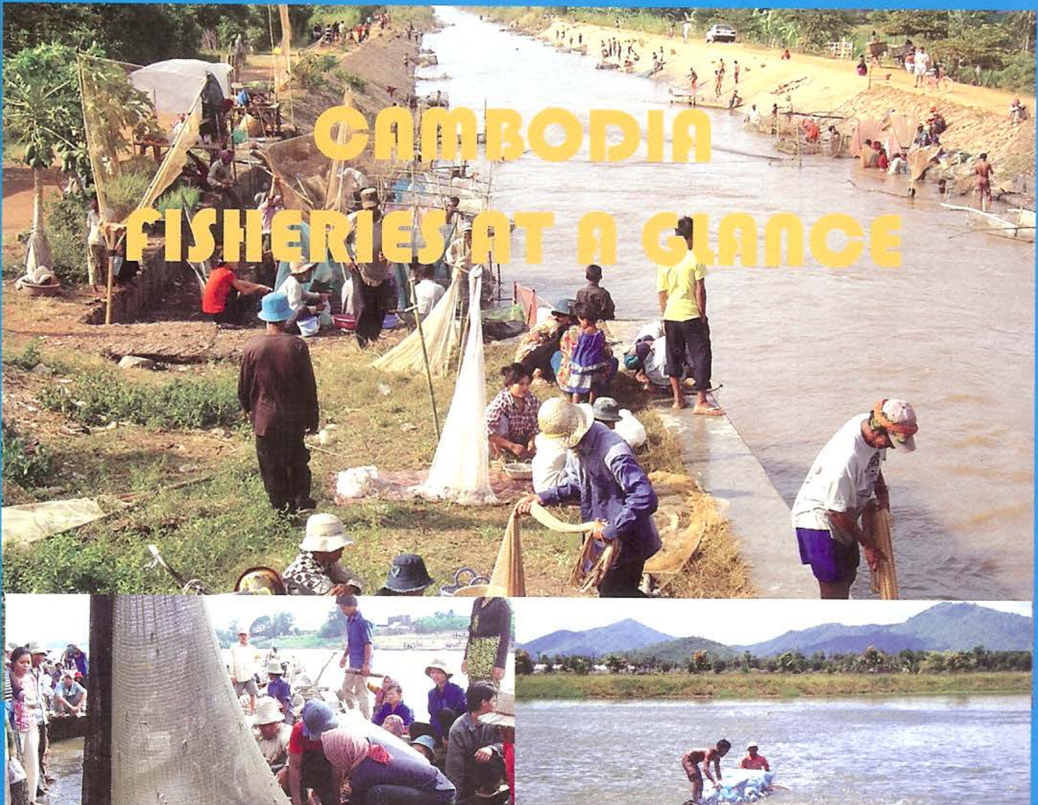

CAMBODIA FISHERIES AT A GLANCE

This publication is funded by the European Union

Cambodian Fisheries At a Glance

The contents of this publication are the sole responsibility of Fisheries Administration and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

2014
Fisheries Administration,
186, Preah Norodom Blvd.,Sangkat Tonle Bassac, Khan Chamcar Mon,
Phnom Penh Capital City, Kingdom of Cambodia, P.O. Box 582.
Website:www.fia.gov.kh

Foreword

Since ancient times, rice and fish have been integral staple foods of the daily diets of Cambodian people, and fish has been described as crucial and priceless. Because Cambodia's geography is dominated by the Mekong River, which is more than 500 kilometers in length, and the Tonle Sap Great Lake is its heart, the country is rich in natural resources of all kinds, especially fisheries.

Cambodia's fisheries play a very important role in contributing to employment opportunities to about 6 million people working full- and part-time in fisheries and fisheries related activities, providing people's livelihoods, national food security and adding approximately US$1.5 Billion per year to the economy, corresponding to around 8-12% of total Gross Domestic Product (GDP).

Today, about 500 inland fish species and 520 marine fish species are known in Cambodia, and the total annual freshwater and marine capture fisheries production is estimated at about 700-800 thousand tons, of which the annual yield of inland fish amounts to 500-600 thousand tons, ranking 4th worldwide in inland fish production after China, India and Bangladesh. The annual marine capture fish production is estimated at 100-150 thousand tons, and the annual aquaculture production adds some 90-100 thousand tons. Cambodian fish consumption is 63kg/person/year and fish provides 81.5% of Cambodian people's animal protein intake.

At present, multiple factors, including population growth, climate change, overfishing etc. are likely to have potential impacts on fisheries resources. Recently, the Royal Government of Cambodia under the wise leadership of Samdech Akka Moha Sena Padei Techo HUN SEN, had reformed the fisheries sector by abolishing all fishing lots and transferring the management to community people to conserve and use in a sustainable manner to contribute to poverty reduction.

Since the fisheries policy reform from 2000 to 2014 was adopted 14 years ago, the Fisheries Administration has worked tirelessly on the in-depth implementation of the policy reforms to achieve success and brilliant achievements, including aquaculture development, fishery management and community fisheries development, conservation of fishery resources, improving fisheries conservation and protected areas, protection of flooded and mangrove forests, development of community fish refuges, processing and quality control of fishery products, planning, and research and extension services.

Prof. Nao Thuok, Ph.D.
Delegate of the Royal Government of Cambodia,
Director General of Fisheries Administration

Contents

Vision for the Fisheries Sector :.. 1
Mission of the Fisheries Sector.. 1
Mandate of the Fisheries Sector.. 1
Fisheries Reform.. 1
Fish Production (2000-2013).. 3
Aquaculture Development and Community Fish Refuges.. 4
Community Fisheries Management.. 5
Fisheries Conservation 7
Law Enforcement 9
Improvement of Fishery Domain and Protection of Flooded Forest.. 11
Work Activities and Achievements of Post-harvest Fisheries.. 12
Research Division.. 13
Cooperation With Other Programs and Projects.. 15
Publication.. 17
Conclusions.. 18
Organizational Chart of FiA 19

Vision for the Fisheries Sector

Management, conservation and development of sustainable utilization of fisheries resources aiming at contributing to ensuring people´s food security and to socio-economic development in order to enhance people´s livelihoods and the nation's prosperity.

Mission of the Fisheries Sector

- Conservation of fishery resources and biodiversity to contribute to ensuring food security; to improve living conditions of people and to enhance socio-economic development;
- Ensuring sustainable utilization and management of the fishery resources;
- Aquaculture development in contributing to food security and poverty alleviation;
- Quality and safety assurance of fish and fishery products;
- Development and management of Post-Harvest technologies in fisheries.

Mandate of Fisheries Sector

- Administration tasks such as administrative management, organizing all fishery activities, and community fishery development;
- Technical tasks such as scientific research, conservation, development of the fisheies economy and technology, and technology relevant to fisheries, along with the promotion of aquaculture;
- Law enforcement such as inspection, monitoring, control and surveillance of all fishery activities as competent by judiciary police.

Fisheries Reform

The Rectangular Strategy Phase III, the National Strategic Development Plan (NSDP) for 2014-2018 and the Strategic Planning Framework for Fisheries (2010-2019) have promoted the fisheries production for local consumption and for export through:

- Fisheries – inland and marine
- Aquaculture – inland and marine
- Post-harvest and trade.

From 2000 to 2012, the Royal Government of Cambodia undertook the deep fisheries reform by abolishing all fishing lots and converting them into family fishing grounds and fisheries conservation areas as shown in the table below:

	Number of Fishing Lots	Area (Hectare)	Percent (%)
1ST fisheries reform (2000-2010)	78	541,206	56.74%
2nd fisheries reform (2012)	80	412,534	43.26%
Fisheries conservation areas	50	97,503	10.23%

Currently, in the Kingdom of Cambodia, besides the Fishing Lots, there are Dai Fisheries (71 Dais), Dai Bongkorng (13 Dais) and Dai Trey Linh (8 Dais), totalling 92 Dais. In Phnom Penh Capital City there are 22 Dai Fisheries, in Kandal province there are 48 Dais Fisheries and one Dai Trey Linh, and in Prey Veng province there are 13 Dai Fisheries and 7 Dai Trey Linh.

The Royal Government of Cambodia allows the operation of Dai fisheries for the production of small migratory fish necessary for processing into fish paste and fermented fish to supply the remote rural people from other provinces. All Dais are publicly auctioned once every 2 years.

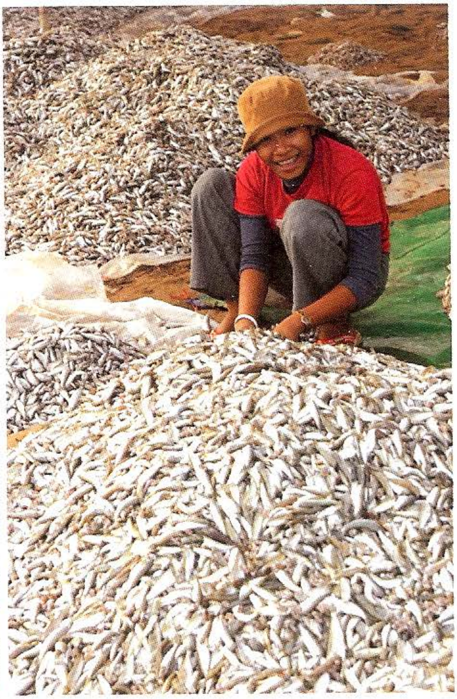

Fish Production(2000-2013)

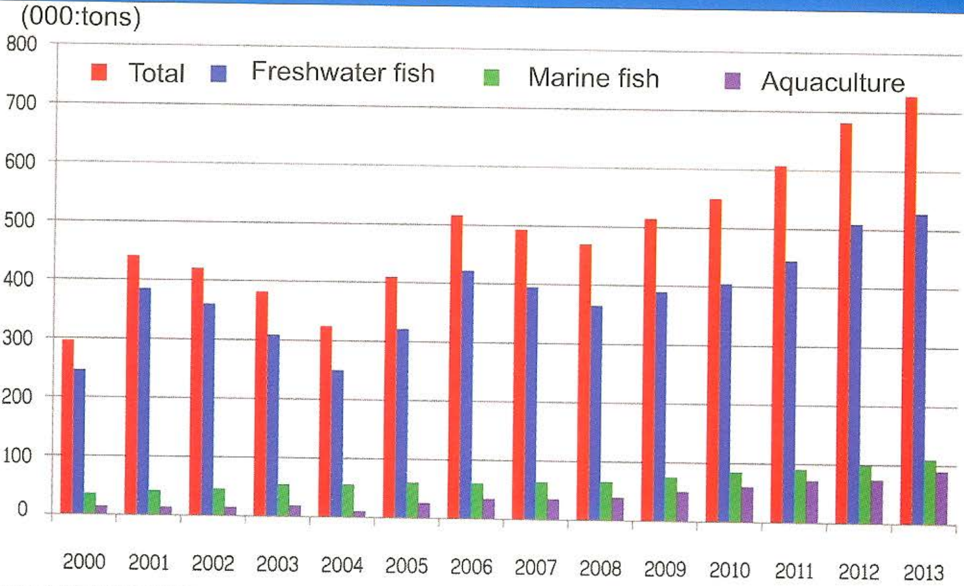

During the last 14 years, the total fish production has been increasing and the inland fish production has been higher than marine fish catches, but the trend of capture fisheries has only slightly changed as compared to the continued increase in the development of aquaculture. Per capita, the average Cambodian fish consumption is 63kg/year, of which inland fish comprises 44.2 kg, marine fish 17.3 kg, and aquaculture 1.3 kg, which provides 81.5% of animal protein intake. Cambodians consumption of fish paste is 5.2 kg/year, fermented fish 4.8 kg/year, smoked fish 8.3 kg/year, salt-dried fish 9.3 kg/year, and fish sauce 4.5 liters/year.

Cambodian people are currently aware of the declining resources and have changed their attitude from depending on natural fish to cultured fish. This has made fish culture activities increase remarkably, including the quantity of fingerlings production, numbers of hatcheries, as well as community fish refuge establishment from year to year.

A Community Fish Refuge (CFR) is a type of protection or conservation area generally established in a rice paddy field flooded during the wet season and far away from natural water bodies which holds water all year round. Community fish refuges are important for providing a huge contribution to increase fisheries resources and rice field fisheries production. Up to date, 820 CFRs have been established, with the aim of creating 1 CFR for every commune throughout the country.

It has been reported that there were 63,000 households participating in aquaculture activities and trained by FiA, among which 154 persons are Model Fish Farmers and Local Aquaculture Extensionists.

Species cultured so far are sea bass, grouper, blood cockle, silver barb, Pangasius, climbing perch, walking catfish, giant gorami, tilapia, silver carp, fresh water eel, and fresh water prawn. Current the production of aquaculture is now up to 90,000 tons (or 12% of the total fish production), of which 90% is from inland aquaculture and 10% from mariculture.

Number of Hatcheries and Community Fish Refuges 2000 to 2013

A.	5	6	14	36	48	63	69	83	145	195	273	280	296	307
B.	2	3	8	15	22	29	36	49	163	317	654	738	764	820
	A. Number of Fish Hatcheries, B. Number of Community Fish Refuge													

Key performance:

1. Formulation of legal instruments in relation to the preparation process and community fisheries (CFi) management.
2. Establishment of 516 CFis with 332,168 members (approximately 50% are women), equal to 147,518 families. Among the 516 CFis, there are 477 CFis located in the inland freshwater bodies, and 39 CFis located in the coastal areas. Currently, 370 CFis have been officially registered with the Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries (MAFF). While other non-registered CFis are being under the Fisheries Administration's preparation of relevant documents for submitting to MAFF for further approval.
3. Organization and delivery of 828 events, training courses and workshops, which were attended by 25,622 participants (approximately 40% were women).
4. Organization of 769 awareness events attended by 109,941 persons (approximately 50% were women).
5. Arrangement of 75 study visits for 1,672 people invited (approximately 35% were women).
6. Installation of 5,633 CFi demarcation poles and 426 CFi sign boards.
7. Establishment of 32 crab banks with 95 cages, released 35,763 kg of gravid crabs (equal to 259,498 head of gravid crabs), and these released crabs produced approximately 366 billion crab larvae into the sea, and through this the swimming crab production had increased fourfold as compared to the previous status.
8. Diversification of livelihood options of community fisheries members, such as small-scale fish hatchery construction, fish barrage, fish bag-net, earthworm culture, vegetable crops, mushroom cultivation, and fish processing skills. These options actively involved women. Similarly, CFis are under support in terms of micro credit programs, saving groups and revolving funds from development partners and charity assistance. Clearly, some CFis are able to afford their saving fund up to more than

100 million Riels for supporting livelihood option diversification of CFi's members. Based on the FiAs assessment report of 2013, resulting from interviews in 60 CFi' nationwide, with 1,095 selected CFis members as interviewees together with 120 different discussion groups (60 groups were women's groups), stated that after the deep reform in the fisheries sector encountered:

a. An increasing of key actors supporting fishing operations, allowing the poor fishermen to catch more fish than before and increase income generation (reported by 85% of selected interviewees)

b. Through CFi based fisheries resources management mechanism, trust building had increased, promoting participatory and collective discussion and decision, and improving good coordination and collaboration within and outside bodies that play the most important role in fisheries management and conservation rather than fishing catch effort (reported by 95% of group discussion)

c. More than 63% of CFis' members were strongly aware about their role and function in fisheries resources management and conservation in a sustainable manner

9. Currently, 28 CFis have proudly announced themselves as CFis with no illegal activities, of which there are four in Kampong Chhnang province.

Fisheries Conservation

Where Fisheries Conservation Areas (FCA) with proper management, especially with regular patrolling and involvement of CFi have been adopted, the fish stock has increased by 15%, illegal fishing activities decreased by 85%, and 90% of the community members and fishermen understood the significance of FCA and were involved in conservation activities.

Until now, the conservation activities have been focusing mainly on creation and management of FCA to contribute to maintaining natural fish stock and sustainable fishing. The main activities include demarcation of boundary, construction of ranger stations, capacity building, improvement of public awareness and monitoring.

In collaboration with Provincial Fisheries Administration Cantonments and Development Partners, in 2013, we demarcated the boundary of fisheries conservation areas with 32 concrete poles, installed 4 floating ranger stations (so far, 62 concrete poles and 34 floating ranger stations have been constructed), deployed 500 artificial concrete boxes, set up permanent ranger teams at conservation sites, conserved 3,831 ha of coral reef and seagrass area, planted 2,200 ha of flooded forest and mangroves, and protected endangered fisheries resources such as Asian giant soft-shell turtle, Mekong dolphin, Sea turtles, Estuarine terrapin (Batagur affinis), Seahorse, Siamese crocodile, Asian bonytongue, Mekong giant barb and Mekong giant catfish, etc., achieving population growths of 5-15%.

Location of conservation area	Number	Total area (ha)
Great Lake Fisheries Conservation area (new area after reform)	23	93,246
Great Lake Fisheries Conservation area (Great Lake Fish Sanctuary)	8	22,500ha
Lower Mekong	27	4,257ha
Upper Mekong	46	4,355.50ha
Coastal Area	44	91,523.87
Total	148	215,882.37

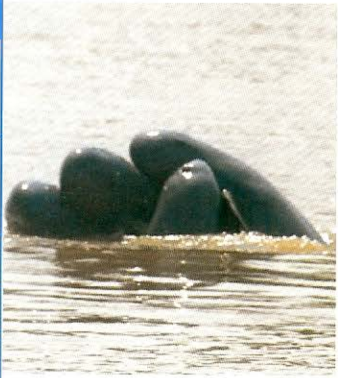

Besides the above conservation areas, 382 more conservation areas with a superficy of 60.473ha were also established within the CFi areas.

After the first fisheries reform, on 25 September 2002, the Royal Government promulgated a Sub-Decree on National Fish Day to encourage people involvement in fisheries protection, conservation and development in order to ensure sustainability of fisheries resource for economic, social and environmental benefits. The first National Fish Day was held in 2002 and since then this event has been organized every year, with so far 12 events already organized. At every National Fish Day event we always received precious recommendations from Samdech Akka Moha Sena Padei Techo HUN SEN for successful fisheries development. On the other hand, not only at the national level, this event has also been organized at the sub-national level. So far, the Fisheries Administration of the Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries in collaboration with other institutions, NGOs and development partners, released the native fish fingerling such as *Barbonymus gonionotus, Barbonymus altus, Leptobarbus hoevenii, Clarias macrocephalus,Trichogaster pectoralis, Pangasianodon hypophthalmus, Catlocarpio siamensis, Clarias batrachus, Macrobrachium rosenbergii* and other aquatic species (frog, turtle and snails) into rivers or reservoirs to increase abundance of stock in natural water bodies. The graphic below shows the statistics of fish and Giant freshwater prawn and other aquatic species released into the natural water bodies during the National and Sub-National Fish Day (counted in 1000 seeds).

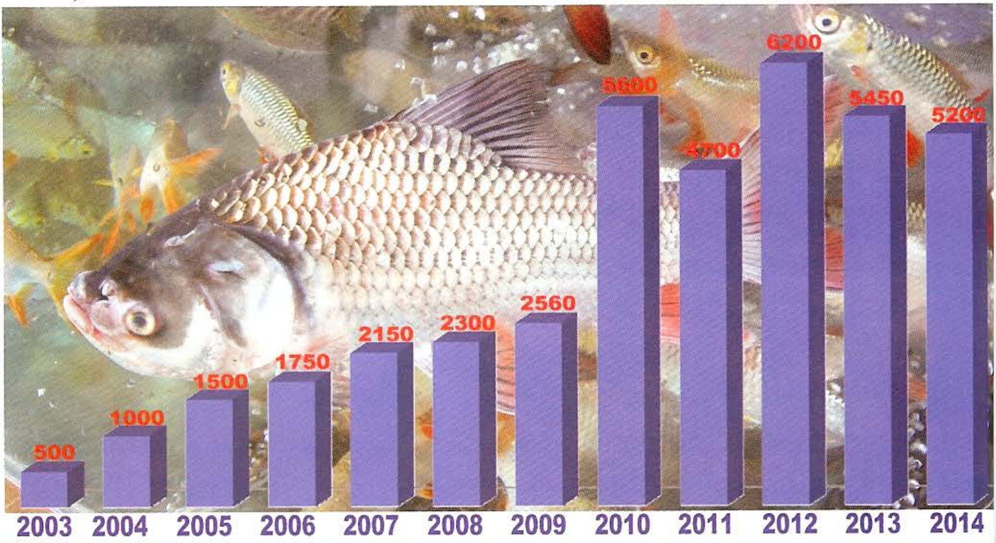

- **Judiciary Police Officer**

Up to the present time the fisheries officers have taken oath to become judiciary police officers for 3 times (in 2008, 2010 and 2013) and at present the total number is 532 officers.

- **Legal Instruments Preparation**

After the Law on Fisheries was promulgated in 2006 there were requirement that some legal instruments under the law need to be formulated, such as sub-decree, declaration (parkas), decisions, etc. to be supplemented for more effective implementation. Those legal instruments that have been enacted are listed below:

- 14 Sub-decrees
- 17 Inter-ministerial declarations
- 07 Decisions
- 21 Prakas
- 01 Technical regulation

In addition, some legal instruments under the law are being drafted such as one law, 14 sub-decrees, 16 Prakas and 04 Inter-ministerial declarations.

- **Preventing and protecting against fishing offences**

According to vigorous order of the Royal Government and brilliant recommendation of the top leader under the good cooperation and taking action in time from all relevant stakeholders, we can protect our fishery resources as the result shown in the following graph:

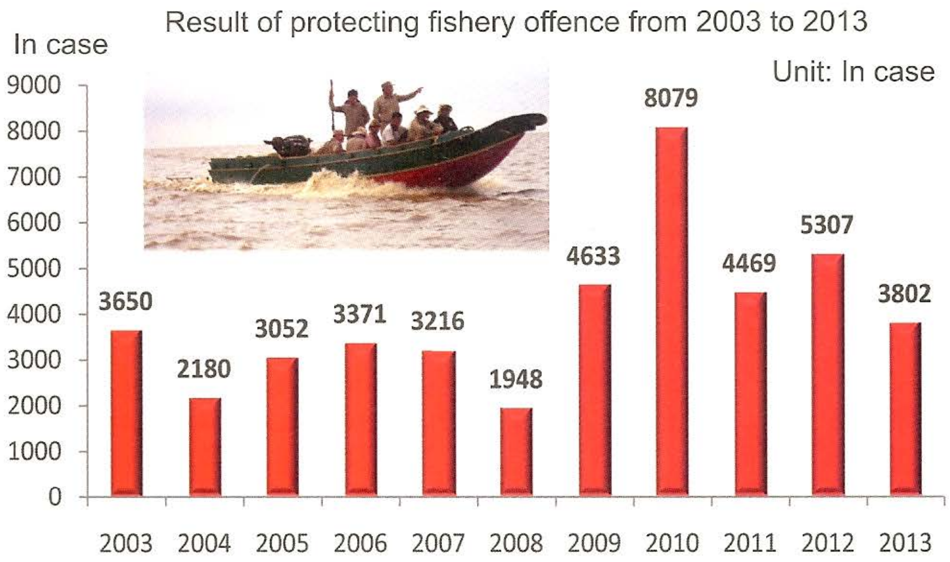

- Dissemination of the Legal Instruments

Widely disseminating information and knowledge on legal instruments t the relevant authorities as well as the local people shall help to reduce illega fishing activities and very active participation in protection of fisher resources, which is one of the main Fishery Administration's duties to imple ment and achieve as shown in the table below:

Year	Number of events/courses	Number of participant
2006	2	170
2007	9	618
2008	52	4,084
2009	43	2,418
2010	143	8,779
2011	122	12,543
2012	731	40,062
2013	298	25,259

The improvement of fishery domain in the former fishing lots:

- 893 concrete poles were installed in the former fishing lots
- 48 concrete towers were installed in the former fishing lots
- 106,650 m of shallow canals in the former fishing lots were rehabilitated
- 97 posters for preventing flooded forest destruction installed
- 2,018 concrete culverts were put into the conservation areas within the former fishing lots.

The protection of flooded forest:

There are about 1 million hectare of flooded forest located in Kampong Chhnang, Pursat, Battambang, Banteay Meanchey, Siem Reap, Kampong Thom, Kampong Cham, Kandal, Takeo, Prey Veng, Kratie, and Stung Treng provinces and about 67,000 hectare of mangrove forest located in Kep, Kampot, Preah Sihanouk, and Koh Kong provinces. About 647,406 hectares of flooded forest around the Tonle Sap Great Lake areas were demarcated and mapped (sub-decree No 197 Or No Kra dated 29 August, 2011). In Kep and Kampot provinces, 2,971 hectares of mangrove forest have been demarcated and mapped, and 6,806 concrete poles installed.

Extension:

298 awareness raising events on subjects including the proclamation of fishing gears, sub-decree on abolishment of fishing lots, 7 recommendations of Samdach Akka Moha Sena Padei Hun SEN, and the importance of flooded forest were conducted with total participation of 17,440 people (50% were women).

Work Activities and Achievements of Post-harvest Fisheries

The Department of Fisheries Post-Harvest Fisheries Technologies and Quality Control, which is a subordinate of the Fisheries Administration, has been studying, monitoring, and inspecting safety and quality of fish and fisheries products as well as enhancing its service for public health protection and promoting export of Cambodian fish and fisheries products to international markets. The Fisheries Administration has greatly achieved the following:

- Studied and evaluated the risks derived from handling, processing, transporting and maintaining fish and fisheries products as well as fish markets study for promoting export;
- Conducted a collaborative study on biotoxins monitoring in bivalves and mollusks under the framework of ASEAN biotoxins monitoring programme;
- Three product standards, including standard of fish paste, standard of sun-dried snakehead fish, and quick frozen shrimp/prawn were drafted;
- Prakas on allowing the official use of template, form and procedure of health certificate for safety and quality of fish and fisheries products was put in place;
- Technical guidelines including Good Hygiene Practice (GHP), Good Manufacturing Practice (GMP), and Hazard Analysis and Critical Control Points (HACCP) were drafted;
- The procedure and requirements for certifying quality of fish and fisheries products (Quality Seal) was prepared;
- Foods quality-safety control and inspection system for fish and fisheries products was drafted;
- Establishing a laboratory for microbiological testing to support controlling, monitoring, and evaluating the quality and safety of fish and fisheries products;
- Cooperative association establishment, trainings, and extension: 16 fish processor cooperative associations were established, and provided capacity building for staff at central and provincial levels through training of trainers course on fish processing and storage of fish and fisheries products, as well as distributing the manual of good hygiene practices for fishing boats and fish landing sites to members of the cooperative associations;

- Providing public service: facilitating and promoting export of Cambodian fish and fisheries products to a number of international markets including China, Korea, Japan, Vietnam and Thailand through enhanced service for certifying quality as well as providing market information for the private sector;
- Quality control and inspection for fish and fisheries products: Controlled and inspected the quality and safety of fish and fisheries products in a number of provinces including Kandal, Takeo, Kep, Kampot, Preah Sihanouk; and Koh Kong Provinces; moreover, having explained and educated a number of fish traders to follow the Law on Fisheries, and the letter No. 3184 kor.sor.kor of the Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries on the request for effectively inspection of illegal fish transportation and snakehead fish aquaculture, and effectively controlling of import of fish and fisheries products.

Research Activities

Inland Fisheries Research and Development Institute (IFReDI)

The Institute, funded by a Danish government grant, was officially inaugurated on 18 February 2003, presided over by Samdech Akka Moha Sena Padei Techo HUN SEN. The Institute has accomplished many achievements:

- Collection of Cambodia freshwater fish species
- Study on fish stocks and value in the Tonle Sap region

- Study on fish larvae drift in the Mekong and the Tonle Sap rivers
- Study on Dai fisheries in the Tonle Sap River
- Study on daily catch of family fishing across the country
- Study and conservation the aquatic animals in the Mekong River Basin
- Study on fish ecology, value and migration
- Study on Arrow shaped trap (Lob Lok)
- Study on impacts of mainstream Mekong hydropower dam development on food and nutrition security in Cambodia.
- Conducting a feasibility study of fish passage at Lower Sesan 2 Hydropower Dam.

Marine Aquaculture Research and Development Center (MARDeC)

This Center was granted by Royal Government of Japan that was officially inaugurated on 30 March 2013. During the period of more than one year the center has accomplished many achievements:

- Experimental study on raising and nursing of live feed
- Experimental study on hatching of live feed (Artermia)
- Research on nursing of brood-stocks and feed formulation
- Experimental study on hatching of snapper species
- Experimental study on hatching of the giant freshwater prawn (*Macrobrachium rosenbergii*).

Bati Fish Seed Production Center

- Study and research on fish and freshwater prawn production
- Study and research on quality of brood stock
- Study and research on use and production of fish and freshwater prawn nutrition
- Extension and awareness raising to fish farmers on techniques of fish and freshwater prawn production
- Compilation of technical documents.

SAMDECH TECHO HUN SEN National Research and Aquaculture Development Institute

This institute was official inaugurated on 20 May, 2014, in order to fulfill and contribute to poverty alleviation through enhancing fish seed production and research on fish production and fish fattening to high quality aquaculture production. Beside fish, the institute has also produced freshwater prawn seed, fattening and culturing freshwater prawn in ponds and pens.

Cooperation With Other Programs and Projects

Presently, we are cooperating with other programs and projects about implementing at short, medium and long term encouragement for development of main sub-sectors such as aquaculture, community fisheries, endangered fisheries resource conservation, fish quality and processing etc. The relevant cooperative organization/agencies are below:

- Japan International Cooperation Agency (JICA)
- Mekong River Commission (MRC)

- Food and Agriculture Organization (FAO)
- European Union (EU)
- WorldFish Centre (WFC)
- Wildlife Conservation Society (WSC)
- Conservation International (CI)
- World Wide Fund for Nature (WWF)
- Fauna & Flora International (FFI)
- World Vision
- Oxfam Australia
- World Bank (WB)
- United Nations Industrial Development Organization (UNIDO)
- INFORFISH
- United States Agency for International Development (USAID)
- Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD)
- Southeast Asian Fisheries Development Center (SEAFDEC), SEAFDEC-Sweden Project
- Network of Aquaculture Centers in Asia-Pacific (NACA)
- Arhus University of Denmark
- Mahidul University of Thailand
- Nutrition Institute of Vietnam
- Research and Development Institute of France
- Danish International Development Agency (DANIDA)
- World Food Program (WFP)
- Reproductive & Child Health Alliance (RACHA)
- Helen Keller International (HKI)

Another important task required for the Fisheries Administration to successfully accomplish its own mission is the preparation and publication of documents that the Fisheries Administration has implemented and researched with the aims of disseminating information and providing knowledge to all stakeholders, and that the Fisheries Administration must do such judicial norm (Law on Fisheries, Sub-decree on Community Fisheries Management, etc.), documents on policy of strategic planning (Strategic Planning Frameworks, etc.), scientific documents concerning fishing (fishing gear, fish species classification, etc.), technical documents relating to aquaculture (Fish culture techniques, freshwater prawn culture techniques, etc.), technical documents involving post-harvest and quality control (Good Hygiene Practice guideline, etc.), training and extension documents (booklets, leaflets, posters of inland water fish, marine fish, and endangered species, etc.), fisheries magazine, diaries of each year, and displaying banners (management of fisheries resources) that have been produced in tens of thousands of copies in total.

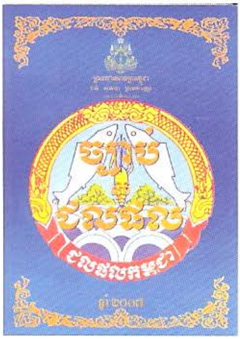

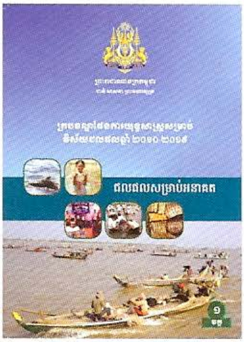

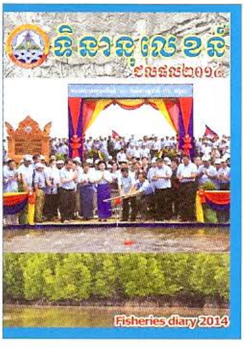

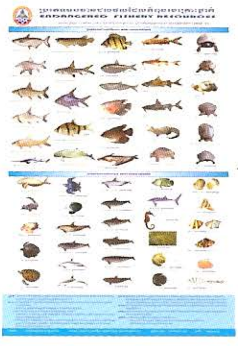

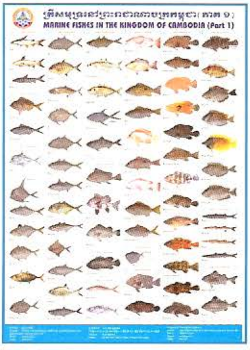

Conclusions

Under the brilliant leadership of Samdech Akka Moha Sena Padei Techo HUN SEN who always provides promising valuable recommendations as a lighting candle to pave the way for this past period of the management and development of fisheries sectors made significant change and prosperity with important results as following:

- Construction of Inland Fisheries Research and Development Institute (IFReDI);
- Construction of Samdech Techo HUN SEN's National Aquaculture Research and Development Institute;
- Construction of Marine Aquaculture Research and Development Center;
- Construction of Tonle Sap Great Lake Fisheries Research Center;
- Construction and Development of Bati Fish Seed Production Center;
- Preparation for the establishment of Marine Research and Development Institute;
- Enhancement of research in and development of aquaculture as a move to historical success in hatching Pangasiid sp seeds, seabass (Lates calcarifer) seeds, freshwater prawn seeds (*Macrobrachium rosenbergii*)
- Enhancement of law enforcement to crackdown illegal fishing activities by complying with the spirit of order No 01 Bor Bor of the Royal Government in accordance with promising valuable recommendations of Samdech Akka Moha Sena Padei Techo HUN SEN;
- Taking measures for conserving fisheries resources, which include cora reef, sea-grass, flooded forest and mangrove forest etc., as the first step to setting up of Marine Protected Area (MPA);
- Preparation of 10 Year Fisheries Sector Strategic Planning Frameworks (2010-2019)
- Dissemination of tens of thousands of copies of publications of technica books, banners (educational or warning boards), posters, etc.

unofficially translation

Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries
Fisheries Administration

KINGDOM OF CAMBODIA
Nation Religion King

Organizational Chart of Fisheries Administration

Dep. of Administration and Litigation
- Administration and Logistic Division
- Personnel and Human Resource Development Division
- Litigation Division
- Contention Division

Dep. of Planning, Finance and International Cooperation
- Administration and Planning Division
- International Cooperation and Statistics Division
- Finance and Accounting Division
- Monitoring and Evaluation Division

Dep. of Aquaculture Development
- Administration and Extension Division
- Freshwater Aquaculture Division
- Marine Aquaculture Division
- Community Fish Refuge Division

Dep. of Fisheries Affairs
- Administration Division
- Freshwater Fisheries Division
- Marine Fisheries Division
- Fisheries Domain, Mapping and Geography Information Division

Dep. of Community Fisheries Development
- Administration and Monitoring Division
- Community Fisheries Division
- Community Fisheries Livelihood Development Division
- Training and Extension Division

Dep. of Fisheries Post-Harvest Technologies and Quality Control
- Administration, Training and Extension Division
- Quality and Safety Control Division
- Research and TechnologiesDevelopment Division
- Food and Nutrition Security Division

Dep. of Fisheries Conservation
- Administration, Training and Extension Division
- Fisheries Conservation Division
- Endanger Aquatic Resource Division
- Crocodile Conservation and Industry Development Division
- Dolphin Conservation and Development Division

Inland Fisheries Research and Development Institute
- Administration Division
- Biology Division
- Fisheries Technology Research Division
- Socio-economic Division
- Laboratory

Marine Fisheries Research and Development Institute
- Administration Division
- Biology Division
- Fisheries Technology Research Division
- Socio-economic Division
- Laboratory

Samdech Techo HUN SEN National Research and Aquaculture Development Institute
- Administration Planning and Accounting Division
- Research and Laboratory Division
- Production and Aquaculture Division
- Training Extension and Cooperation Division

Chactomuc FiA Inspectorate
- Phnom Penh FiA Cantonment
- Kandal FiA Cantonment
- Prey Veng FiA Cantonment
- Svay Rieng FiA Cantonment
- Takeo FiA Cantonment

Mekong FiA Inspectorate
- Kg. Cham FiA Cantonment
- Kratie FiA Cantonment
- Stung Treng FiA Cantonment
- Ratanakiri FiA Cantonment
- Modulkiri FiA Cantonment

Southern of Tonle Sap FiA Inspectorate
- Battambang FiA Cantonment
- Pursat FiA Cantonment
- Kg. Chhnang FiA Cantonment
- Kg. Speu FiA Cantonment
- Paylin FiA Cantonment

Northern Tonle Sap FiA Inspectorate
- Siem Reap FiA Cantonment
- Kg. Thom FiA Cantonment
- Preas Vihear FiA Cantonment
- Banteay Meanchey FiA Cantonment
- Oudor Meanchey FiA Cantonment

Marine FiA Inspectorate
- Kep FiA Cantonment
- Kampot FiA Cantonment
- Kg. Som FiA Cantonment
- Koh Kong FiA Cantonment

Fishery Administration(FiA): Inspectorates:05 Cantonment:25 Division: 48 and Sangkat:158

Note: Dep= Departement; FiA=Fishery Administration